

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 240 K
Félévre 120 K
Három hónapra 60 K
Egy hónapra 30 K
Egyes szám ára 10 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obilteya (Zápolya)-u. 1. Telefonszám 21.

**MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.**

Veliki Becskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 59. szám.

Szombat, március 13.

Az ég könnyei

sok-sok monoton, szomorú zizegéssel hullottak erre a tájra a múlt esztendő óta. A meleg, kövér humuszból is, amelynek ölében azelőtt aranyszáru kalászkok ringottak, most iszapos, ragacsos vadzizek fakadnak és lomha terpeszkedéssel feküsznek el a réteken, szántókon és árva legelőkön. Ameddig a szem ellát sivar és meddő, szintelen, borus tenger köröttünk a föld; hullámok borítják a dűlőket, kacsák uszkálnak a pázsitos utak fölött s a palaszürke ég teríti komor, áthatlan fátyolát a végtelenségre.

A vonat csak dőcög lassan, lomha ritmussal az áradatban s az embernek úgy rémlik néha, mintha Gogoly álmai válnának valóra s bukácsoló trojkán valami néma áhitattól üzve, árnyaktól kísérve az orosz hőmezőknek akarnánk a szélére jutni. S az árnyak néha meg-elev-nednek, emlékekké válnak, tépelődnek és vitáznak. Vajj! mik ezek a könnyek, amelyek előntötték, beborították ezt a dus Kánaánt, a bőségesen termő Bánát vidékét?

A vadzizek terpeszkedő poshadt, falánk hullámai néhol már a vasuti töltés oldalát nyaldossák... Három elemi csapás volt mindig az élet nagy ellensége: a víz, a tűz és az eget ostromló emberi butaság. Valahol messze egy kőszá villám cikázik át a multak árnyain. Sodoma és Gomorra, a vizözön és a bábeli zürzavar. A három elemi csapás örök stációja, pusztított, gyilkolt, *tabula rasat* csinált, s mégis új lét, fiatal társadalom, egészségesebb generáció sarjadzott a nyomán. A tüzek lángjai végül is ellobbantak, a vizek visszatarodtak medrükbe, a szelek elbujtak Aeolus barlangjába s felderült, üdén és ragyogóan a megbocsájtó, nevető, csirákat hintő nap sugar Csak az eget ostromló emberi butaság nem akarna eltűnni sohasem?

Most a vizek messzefutó, tarajos hátán egyszerre biboros fénysáv támad. A vonat lihegő-dohogón sietni kezd. A horizont távol peremén szelid hajlásu szivárvány leng és áthidalja a gomolygó, sötét felhőfátyolt. A béke, a termékenység, a jószág e hirnöke új erőt ad a fáradt masinának, amely leküzdi, elhagyja a tenger alatt szunyadó rétek, szántók és legelők sivar oceanját.

Mire a nap diadalmasan előtör ismét száguldó négyes fogatán, varjak károgaása helyett a pacsirták énekelnek s a békák brekegése után felhangzik a szántóvetők dala... És az ég könnyei talán elapadnak.

Wilson válasza az adriai kérdés ügyében.

Páris, márc. 11. (J. S. I.) A „Temps“ ismerteti azokat az eszméket, amelyeket Wilson legutóbbi jegyzékében — mint feleletet Millerand és Lloyd George válaszára — a szövetségesekhez intéz. Lloyd George és Millerand Amerikának a következő eljárást ajánlották:

1. Jugoszlávia és Olaszország közvetlen megegyezése.

2. Abban az esetben, ha a közvetlen megegyezés nem jönne létre, akkor Amerika, Anglia és Franciaország közösen megkísérelnék a két félnek a kiegyeztetését.

3. Ha ez a kísérlet is meddő maradna, akkor a londoni szerződést megváltoztatják.

Wilson válasza békülékeny tonusu és nem fejez ki olyan óhajt, mintha vissza

akarna vonulni az európai dolgok intenzívétől. Ő elfogadja a szövetségesek indítványának két első pontját, hangsúlyozván, hogy igen szívesen írja alá a két félnek közvetlen megegyezését, ha ez a megegyezés nem fog sokban eltávolodni a decemberi megállapodástól. Az albán-kérdést illetően ugyanazon az állásponton van, megőrizni kívánván az albánok jogait, amelyeket a legutóbbi javaslatokban feláldoztak a jugoszlávok javára.

Végül ledönti azt a hipotézist, amely szerint az ő beavatkozása előadta volna az adriai kérdés megoldását, amelyet ő minél jobban kívánt elintézve látni az európai béke konszolidálásának javára.

A PROTICS-KORMÁNY DEKLARÁCIÓJA.

Páris, márc. 11. (J. S. I.) Az esti lapok a Protics-kormány deklarációjából nagy kivonatokat közölnek. A „Temps“ a külügyi helyzetről szóló egész kormányjelentést közölte.

SZOCIÁLDEMOKRATA KORMÁNY ALAKUL SVÉDORSZÁGBAN.

Stockholm, márc. 11. (J. S. I.) Branting, a svéd szociáldemokrata-párt vezére mandátumot kapott a királytól az új kormány megalakítására.

A BEOGRADI KÜLDÖTTSEG MASSARYKNAL.

Prága, márc. 11. Massaryk elnök fogadta Beograd város deputációját, amely értesítette arról, hogy a szerb főváros megválasztotta az elnököt Beograd diszpolgárává és a város egyik utcáját az ő nevére nevezte el. A deputációt Hribár képviselő vezette. (J. S. I.)

KUBÁN A BOLSEVIKIEKHEZ CSATLAKOZOTT.

London, márc. 11. (J. S. I.) A Reuter ügynökség Konstantinápolyból jelenti, hogy az egész kubáni vidék a bolsevikiekhez csatlakozott, akik elfoglalták Jekaterinodot. Az a hír van elterjedve, hogy az angol misszió főnökét, Holman tábornokot, aki Denikin seregéhez volt beosztva, elfogták.

DÁNIA CSATLAKOZOTT A NÉPSZÖVETSÉGHEZ.

Páris, márc. 11. (J. S. I.) Kopenhágából jelentik, hogy a dán parlament egyhangulag elfogadta a kormány javaslatát, hogy Dánia csatlakozzék a népszövetséghez.

ÉLELMISZERHIÁNY OLASZORSZÁGBAN.

Róma, márc. 11. (J. S. I.) Olaszországban nagy élelmiszerhiány lépett fel. E miatt a minisztertanács elhatározta, hogy április hó elsejétől kezdve az élelmiszerket csakis jegyre lehet kiadni. Bevezetik újból a hustalan napokat. A lakosság között nagy az elégedetlenség.

1600 VAGON CSEH CUKOR JUGOSZLÁVIÁNAK.

Novi Sad, márc. 11. (Ujvidék.) Az S. H. S. állam és Cseh-Szlovákia között egy szerződés jött létre, amely szerint Cseh-Szlovákia 1600 vagon cukrot küld Jugoszláviának és ennek fejében az S. H. S. állam 1800 vagon élelmiszert köteles küldeni Cseh-Szlovákiának. (Zastava.)

HINDENBURG NÉMETORSZÁG ELNÖKJELÖLTJE.

Berlin, márc. 11. Hindenburg elnökjelölése mellett a német jobboldali lapok erősen állást foglalnak. A „Deutsche Allg. Zeitung“ még nem erősíti meg azt a hírt, hogy Hindenburg a jelöltséget elfogadja-e.

Joachim porosz herceg inzultálta a berlini francia katonai misszió tagjait.

A német kormány megbünteti a vétkeket.

Berlin, márc. 11. A vasárnapra virradó éjjelen súlyos összetűzés támadt az Adlon-szállóban Joachim herceg, Albrecht porosz herceg fia és néhány más német vendég, meg a francia misszió négy polgári ruhát viselő tagjai között. Amikor a zenekar a „Deutschland, Deutschland über alles“ játszotta, a francia misszió tagjai, Klein kapitány, két százados és egy attasé ültve maradtak. Joachim herceg, aki már néhány üveg bort ivott, reájuk kiáltotta:

— Felállni vagy kimenni!

Ezt a felszólítást többen megismételték s mivel a franciák nem vették figyelembe, Joachim herceg egy virágvázáat, egyesek szerint poharakat, mások szerint egy asztali lámpát dobott a franciák felé.

A közelben álló Platen kapitány is a franciák felé dobta poharát. Erre mintegy jeladásra, a többi vendégek is megtámadták a franciákat és általános verekedés támadt, amelyben a franciák az areukon megsebesültek és a ruhájukat is letépték róluk. A dulakodásnak végül is a pincérek vetettek véget. Klein kapitány könnyebb sebet kapott.

Ezzel az incidenssel kapcsolatban Joachim hercegnek afférje támadt Metternich gróffal is, aki védelmére kelt a franciáknak és igyekezett lecsendesíteni a zajongó vendégeket. Joachim hercegnek pedig ezt kiáltotta oda:

— Ön akar herceg lenni? Ön és a családja volt Németország szerencsétlensége.

Joachim herceg a szállóból távozóban beszédet mondott a hallban a vendégekhez és kifejezte abbeli reményét, hogy a franciákat rövidesen eltávolítják a szállodából. A hallgatóságból több tiszterétyesen kifakadt ellene és igen élesen bírálta a franciákkal szemben követett eljárását, a szálló pincérei pedig másnap, mikor a herceg újra megjelent, nem szolgálták ki.

A herceg kihallgatása.

Berlin, márc. 11. Joachim herceget és Platen kapitányt a birodalmi hadügyminiszter rendeletére őrizetbe vették.

A herceg kihallgatásakor előadta, hogy már nem emlékszik a történetekre, ő csak ennyit mondott a franciáknak:

— Botrány, hogy ezek az emberek nem állnak fel.

A poharakkal való dobálást is tagadja a herceg, a tanuk azonban terhelően vallanak ellene. A hercegnek különben nem ez az első afférje Klein kapitánnyal. Két hét előtt a herceg Hoffmann tábornokkal a szállóba ment s akkor Klein kapitány véletlenségből meglökte a tábornokot. Joachim herceg akkor is igen erősen fakadt ki ellene.

A német kormány sajnálkozását fejezte ki.

Berlin, márc. 11. A Berlinben időző idegen katonai missziók tanácskozássra jöttek össze az Adlon-szállóban. Ez incidens-

ről Klein kapitány azonnal jelentést tett a francia kormánynak.

A német külügyi hivatal az Adlon-szállóban megsebesült személyek állapotára érdeklődött és sajnálatát fejezte ki az eset miatt.

Müller miniszter a francia ügyvivő és Nollet tábornok előtt a német kormány sajnálatát fejezte ki, kijelentve, hogy szigorú vizsgálatot indított és hogy a vétkesek megkapják büntetésüket.

Az incidensről félhivatalos jelentést adott ki a Wolffiroda, amely elítéli az affért, ugyanez elítélőleg nyilatkozik az egész német sajtó is. A „Freiheit, a független szociálisták lapja azt írja, hogy az ilyen incidensek a monarchista agitációtól átitott fővárosban hetek óta megfigyelhetők.

A „Vorwärts“ ezt írja: Az esetnek kétségtelenül politikai jelentősége van. A baloldali hullám elült, a jobboldali pedig emelkedőben van.

Bremában is volt incidens.

Bremában, márc. 11. (Wolff-ügynökség.) Egyik itteni kaszárnyában március 8-ikán sajnálatos esemény történt. Az ezidőszert itt tartózkodó entente katonai bizottság részéről, amely olaszokból, angolokból és franciákból áll, 2 magasabbrangu francia tiszt katonai egyenruhában a kaszárnyába ment tárgyalások céljából. Mikor az udvarra léptek, az ott jelenlevő katonák a „Deutschland über alles“-t énekelték. Nagy embertömeg gyűlt erre össze. Mikor a tiszték a kaszárnyából visszatértek, a tömeg feltartóztatta és bántalmazta őket. A rendőrség szétszórta a tömeget, a tiszteket lakásaikba kísérték vissza. A vizsgálatot azonnal megindították.

A MAGYAR POLITIKÁBÓL.

Meghíusult a kormányzó-párt megalakítása. — Friedrich István utlevelet kért. — Kihallgatások Horthynál. — A „Pravda“ interjúja egy magyar szocialistával.

Budapest, márc. 11. A magyar politikai élet ege újra borus. A kormányzó-párt megalakítása meghíusult.

Haller István és csoportja napok óta azon fáradozott, hogy minél több hivatást szerezzen a fuzionak az agrár-pártban. A cél az volt, hogy az átesoportosítás révén egységes kormányzati párt alakuljon. Arra számítottak, hogy e két párt zöme egységes program alapján egy táborba tömörül, a párttörések pedig ellenzéki szerephez jutnak. A fuzió akció hátterében Pallavicini György őrgróf volt. A terv azonban nem sikerült, mert őt agrárpárti képviselő keresztény agrár-pártot akar alakítani, ezzel az agrár-pártban megindult a bomlás, aminek viszont a keresztény-párt módfelett örül.

Friedrich István hadügyminiszter-ről érdekes hírt közölnek. Mint állami tisztviselő, utlevelet kért a belügyminiszterium utlevélosztályánál. Hír szerint ki akar vándorolni Magyarországból.

Horthy Miklós kormányzó e héten Vanczák Jánost, a „Népszava“ szerkesztőjét fogadta egyórás audiencián. Utána Pallavicini György őrgróf volt a kormányzó-nál kihallgatáson.

A beogradi „Pravda“ munkatársa beszélgetést folytatott egy magyar szocialista vezérrel, aki a többek között ezt mondta:

— A magyar szociálisták tragédiája borzasztóan fejeződött be. Néhány évtized munkája megsemmisült. Henderson angol szociálistavezérnek igaza volt, amikor azt mondta, hogy a kommunisták a szocializmus sirásói. Kun Béla és társainak otobaságán remélem, tanulni fognak a külföldi elvtársak és lehetetlenné fogják tenni országaikban a kommunizmust.

Az ententenak el kell felejtetni a háborus évek emlékeit.

Genf, márc. 11. A Daily Telegraph írja március 2-iki számában: Közép-Európa rendjének felborulása a legnagyobb veszedelemmel fenyegeti a világot. Akármilyen személyes érzéssel viselkedik Anglia Németországgal, Magyarországgal és Ausztriával szemben, Európát mégis egyetlen egységnek kell tekinteni. A volt ellenségek hat esztendővel ezelőtt igen fontos termelői és vásárlói voltak az angol kereskedelmi javaknak és munkájuk most is nélkülözhetetlen. Az ententenak el kell felejtetnie a háborus évek emlékeit, a volt ellenségeket nyersanyaggal és hitellel kell segítenie, hogy később kivehessék a háborus terhekből reájuk eső részt. Az ententenak meg kell akadályoznia a háborunak éhínséggel és forradalmakkal való folytatását, nem a volt ellenségek kedvéért, hanem saját érdekében.

Hírek Novisadból.

Novi Sadban (Ujvidéken) „Dnava“ címen egy szerb nyelvű hetilap jelenik meg. — Néhány nappal ezelőtt Novi Sadban Morgenstern I. bórkereskedésébe betörték és az üzletet teljesen kifosztották. A tetteseket Beogradban éppen akkor tartóztatták le, amikor a lopott árut értékesíteni akarták, Atszállították őket Novi Sadba, ahol a rögtönítélő bíróság fog felettük ítélni. Az áru egyrésze megkerült. — A napokban tartották meg Novi Sadban a szezonnyitó footballmérkőzést. Az U. T. K. és az „Apfisi“ nevű Novi Sadban időző angol dunai monitor legénysége állott egymással szemben. A mérkőzés eredménye 1:1. Mintegy kétezer nézőközönség előtt folyt le az izgalmas mérkőzés. Az angolok ezuttal a közmondásos „angol hidegvérrel“ egyáltalán felhagytak és a játék hevében bizony éppen az ellenkezőről tettek tanubizonyságot. — A novisadi izr. hitközség purim alkalmával a hitközség nagytermében jótékony célu purim-bálat rendezett, amely anyagilag is jól bevált. A jövedelemből egy ovodát létesít a hitközség.

A „Trgovicska Novine“-t, az ujvidéki kereskedelmi világ hivatalos közlönyét tulajdonosa pártolás hiányában beszüntette. — Az ujvidéki leszerelt katonák — dobrovojeik vasárnap délelőtt fél 9 órakor népgyűlést tartottak, amelyen több százan vettek részt. A gyűlés célja az volt, hogy önálló alkotmányos testületet létesítsenek a Bácska Binát-Baranya és Szerém-ség területére Novisad székhellyel, melynek

feladata volna, hogy a dobrovojeik ügyeit igazságosan intéztesse el. A tervezet szerint minden öket érdeklő kérdés, kérelem vagy rendelet először ezen a központon menne keresztül. A gyűlés alkalmával a tervhez 31 baranyai és 1 bácskai község nem csatlakozott. A gyűlésen többen felszólaltak, az egyik indítványára táviratot küldöttek Sándor régenshez és a miniszterelnökhöz, amelyben tiltakoznak az olasz és román imperialista törekvések ellen. A gyűlésen ott voltak a városi hatóság és a város társadalmának vezetői. — A régóta huzódó főispánválság a napokban állítólag megoldást nyer. A legkomolyabb jelölt az újvidéki főispáni állásra dr. Adamovics Sándor ügyvéd, volt magyar országgyűlési képviselő. — A gázgyárat, amely már 3 hónapja beszüntette üzemét, a város a gázgyárral kötött szerződés alapján át akarja venni házikézelésbe. A gázgyár nem ismeri el ezen pótszerződés érvényességét azzal a kifogással, hogy ezt a szerződést a szerb megszállás óta kötötték, már pedig Budapesten nem volt joga egy oly vállalat felett eladási joggal rendelkezni, amely megszállott területen van. A városi hatóság egy bizottságot küldött ki, amely a kérdést megvizsgálja és jelentést tesz a tanácsnak.

HIREK.

Tél a tavaszban. Hivatalosan ugyan még nincs itt a tavasz, de a multkori gyönyörűen napos idők már elhittették az embereket, hogy igenis itt van. A télkabátok a zálogházba vándoroltak, zakkóban és hajadonfővel rótták még e hét elején sokan a becskerekiteleket, a fűzapoéták tavaszi versekkel árasztották el a redakciókat, szóval minden okunk meg volt a nagy örömrre, hogy nem kell már fűtőanyag. Tegnap este azután egy napi esőzés után újra beköszöntött a zord tél. Havazni kezdett és az emberek fázósan burkolóztak télkabát hiján a zálogcédulájukba. Az élelmes fakeskedők, mintha csak megéreztek volna a hideget, elárasztották a lapokat tűzifareklámjaikkal, mert hála Isten, ezerkétszáz-ezeröttszáz koronáért újra lehet fát venni Beeskereken. Aggódva nézzük-lassuk a borus márciusi eget, mikor derül ki ismét, mikor süt reánk újból az élet, erőt adó napsugár...

Az állandó választmány tegnap délelőtt Janakahidác Zsivó polgármester elnökletével ülést tartott. A választmány a városi közgyűlést készítette elő, amely a jövő hét kedden lesz.

Ingatlanforgalom. A veliki becskerekiteleki hivatal ingatlanforgalma az elmúlt hétről a következő volt:

Martinov Lyuba és neje Lyubica megvették özv. Würtz szül. Ooppelc Mariától a 2880. ö. i. sz. házat 58 000 K-ért.

Joneckov Milán megvette Steyer Ernő és neje szül. Juhász Mariától a 2547. ö. i. sz. házat 64 000 K-ért.

Vorgity Zsiva megvette Vorgity Szvetozár Cvetától az 1436. ö. i. sz. házat 23 000 K-ért.

Özv. Keppich Sándorné megvette Krizsanits Julcsától a 2671. ö. i. sz. házat 45 000 K-ért.

Radity Kuzmann megvette Martinov Cvetától a 1033. ö. i. sz. házat 70 000 K-ért.

Weiterschan Józsefné Wagner Paula a cserélve kapott 2420. ö. i. házért lakáskülönbözet címén fizet 20 000 K-át, Güntner Józsefné Wagner Paulának és megkapja a 2726. ö. i. sz. házat.

König Dávid és neje szül. Engel Janette megvették Scheinberger József és nejétől a 2881. ö. i. sz. házat 20 000 K-ért.

Scheinning Gusztáv megvett Glaug Károly és nejétől egy házat, és szénakertet 50 000 K-ért.

Eckstein János megvette örgróf Palavicini Arthurtól a 1463. és 1464. ö. i. sz. házak felét 20 000 K-ért.

Deszpotoz Ráda és Kanaida Milica megvették Cvejanov Tómatól a 852. ö. i. sz. házat 80 000 K-ért.

Momirszky Dragolyub megvette Momirszky Mitától a 1202. ö. i. sz. házat 3000 K-ért.

A Beeskereki Futár, Rehorovszky Jenő heti riportjásága holnap, szombaton a következő tartalommal jelenik meg: Gazdag szegények. (Riport a koldusokról.) — Az orosz hercegnő palacsintát eszik Pancsován. — Ki mit olvas Beeskereken? (Látogatás a könyvkereskedésben.) — Ujságíróból kávéházi muzikus. (Achim András volt szerkesztője Beeskereken.) — Apuschka és Trinkovits a balon (Szemléletűdések egy beeskereki elit mulatságon.) — Lelki maszszás. Dr. Sarlatan Ede tanácsai bajbajutott férjeknek, asszonyoknak és házibarátoknak.) — Köztünk maradjon!... (Egy férj már informálva van.) — Felhajtás. — Csodabogarak. — Kurländer Antal helyreigazit. — Ötletek versben. — Szerkesztői üzenetek, közgazdaság, stb. stb. A 16 oldalas lap kapható Mangoldnál, a nagytözsdeben, Kovács cukrászdában, a Kreselits trafikban, a főtéri ujság-bódében és az utcai árusítóknál. Egyes szám ára 3 korona.

Kérelem. A f. hó 12-én, pénteken reggel Zsombolya felől érkező keskenyvágányu vonatról Beeskereken valaki tévedésből magával vitt egy sárga vászonhuzatos bőr kékításkát, amelyben többek között mérnöki műszerek is voltak. A tulajdonos felkéri az illetőt, aki a táskát tévedésből magával vitte, hogy azt a Torontál szerkesztőségében jutalomdíj ellenében adja át.

Kiraboltak egy cipőüzletet Verseczen. Verseczről jelenti tudósítónk: Verseczen március 9-én éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Lancesin testvérek Ferenc József-téri cipőüzletébe és onnan nagymennyiségű cipőt vittek el. A tettesek a külső lakatot egy feszítővassal felfeszítették és távozásuk után ismét visszatették, természetesen használhatatlan állapotban. A kár a tulajdonosok bevallása szerint mintegy százezer korona. A rendőrség megejtette a helyszíni szemlét és megállapította, hogy a tettesek nagyjából párátlan cipőket emeltek el és hogy a külső üvegkirakathoz hozzá sem nyultak, holott ott voltak a legdrágább cipők. A detektívek a legszeleesebb körben nyomozzák az ismeretlen tetteseket.

Fiókposták Beogradban. Mint a „Demokratija” írja, a főpostán kívül Beogradban újabb fiókposták is megkezdtek működésüket és pedig a beogradi börze épületében (Knez Mihajlo ulica 46.), a Száva mellett (Karagyorgyeva ulica), a Hotel Kraguljevac mellett és a vasuti állomáson az udvari váróterem mellett. A börzei és a szávai fiókpostán a hivatalos órák d. e. 8—11 óra 45 percig és 15—18 óra 30 percig tartanak a levélposta részére, 18 óráig pedig utalvány részére. Az állomás melletti postán a levélposta egész nap működik, az utalvány részére pedig csak 18 óráig.

„Vasasok” olvassák el a hirdetések között levő meghívót a közgyűlésre!

Hatalmas orkán Bécsben. Bécsből jelentik: Bécsben szokatlan nagyerejű orkán dühöngött a napokban. A viharok akkora volt az ereje, hogy kocsikat borított fel, cégtáblákat szakított le. Sok járókelő megsebesült. Az orkánnak két emberáldozata van. Rövid idő óta ez már a második eset, hogy a vihar ily horderjű volt.

Természetben fizetik a magyar köztisztviselőket. A magyar kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében élelmiszerekkel látja el a köztisztviselőket. Az élelmiszereket a tisztviselők — fizetésük egy része ellenében — mérsékelt áron kapják. A beszerzési és kedvezményes ár közötti különbözetet a magyar államkincstár viseli. A hivatalos fejadag-megállapítás havonként 8 kiló liszt, 12 kiló burgonya, 80 deka zsir és 80 deka cukor. Egy kiló kenyérliszt 70 fillér, egy kiló burgonya 50 filléres, egy kiló zsir 16 koronás kedvezményes árban jut a tisztviselőkhöz.

Elhunyt festőművész Szinyei Mersé Pál után Jendrassik Jenő festőművész a képzőművészeti társulat helyettes igazgatója halt meg kőkényesdi birtokán 59 éves korában.

A pápa adománya az osztrák gyermekeknek. A „Neue Freie Presse” írja, hogy XIV. Benedek pápa 30000 drb pamut paplant adományoz az osztrák gyermekek részére. A pápai hírvivő prelátus Ogno Serra 10000 drb pamut-paplannal már megérkezett Wienbe és átadta Piffli kardinálisnak elosztás végett. A többi 20000 pamut-paplan megérkezését e hét végére várják, amely vidéki gyermekek között kerül elosztásra.

Bombára akadt ásás közben. Zentáról írja tudósítónk: A zentai kath. legényegylet udvarán a legényegylet öreg szolgálja burgonyát akart ültetni. Ásás közben két kézibombában, majd egy láda kézigranátban akadt meg ásója. Nyomban jelentést tett a rendőrségen, amely a veszedelmes jószágot elkobozta.

A Caillaux-pör izgalmas napja. Párisból jelentik: A „Chicago Tribuna” tudósítója jelenti lapjának: A Caillaux-ügy tegnap legérdekesebb fázisát érte el. Jellemző, hogy a tegnap kihallgatott három tanu kizárólag Caillaux háboru előtti tevékenységéről vallott, különben Caillauxnak háboru előtti szerepléséről említés sem történik a vádiratban. A tanuk közül egyedül Jules Cambon vallott Caillauxra kedvezően, aki azt mondta, hogy Caillaux a berlini kormányval annak idején olyan módon folytatta a tárgyalásokat, hogy büszke lehet arra. Viszont Palaeologue szenvedélyesen támadta Caillauxt. William Martin tanu azt mondta el, hogy Caillaux az agadiri tárgyalások alkalmával megfenyegette a spanyol királyt, hogy az esetben, ha nem enged a francia kormány, visszavonja a spanyol határról a francia titkosrendőrséget s ezzel szabad utat biztosít a spanyol és francia anarchistáknak Madridban. Ugylátszik a szenátorok közt is sokan szimpatikusan hallgatják Caillaux védekezését. A karzat határozottan Caillaux mellett van. Az egyik szenátor a tegnapi ülés után a következőket mondotta az újságíróknak: — Kétségtelen, hogyha Painlevé bukása után Caillaux ragadta volna magához a hatalmat, becsukatta volna Clemenceaut. Maga Clemenceau mondotta, hogy 1917-ben csak két ember lehetett miniszterelnök. Caillaux vagy én. De mihelyt az egyik miniszterelnök lett, a másiknak el kellett tűnnie a színtérről. „Ha Caillauxra esett volna a választás, bizonyára nem kimélt volna engemet.”

Zsidó ezredek harcolnak a bolsevisták ellen. Verseci tudósítónk írja: A Temesvári Hírlap közli, hogy Ukrajnában eddig három zsidó ezred harcol, melyeket Palesztinában alakítottak meg. Az ezredek zsidó tisztvezetők. Angol felszerelésük van és ugyancsak angol protekturátus alatt állanak. Még további négy ezredet várnak a frontra.

Elsőrangú tűzifa

vagontételekben is állandóan kapható

Vértes Ármán és Társa fakeskedésében

Matavulyeva (Kozinczy) ulica 4. .: .: Telefon 24.

Fischer Miklós

értesíti az érdekelteket, hogy eddigi, de még háboru előtti időbeli munkatársát **LUTSCH PÉTER**T nyilvános cégtársul is felvette és az üzletet

Fischer és Lutsch

cég alatt fogjuk tovább folytatni
Üzleti elvünk: a nehéz kereskedelmi viszonyokkal megküzdve, vevőinket szolidan kiszolgálni. 486

Telefon 74.

Telefon 74.

Karbid nagyban 10 korona.

Nagy választék karbidlámpákban. • Nagymennyiségű la karbidégő. • Cink és horgonyzott vaslemez raktáron. • Patkószögek kg-ja 25 koronaért. • Műszaki és villamosági cikkek, tömitések és számszámárak. 341

Fischer Testvérek Novisad, 11. Rákóczi Foranc-ut 15.

Eladó

nagyobb mennyiségű füstölt libahus

Heller Mór
baromfi kereskedőnél

466 Vel. Beeskerek Miletityeva (Tomaseváci) u.

A Lucsics-féle fatelepen

tüzifa

korlátlan mennyiségben

kapható.

Keresek két gyermekem mellé

német nevelőnőt,

ki esetleg a francia nyelv oktatására is képes. — Ajánlatok:

Sztojanovics Vazul főszolgabíró, Csene, 474 Torontalm. címre küldendők.

Nagymennyiségű szög

jól szortírozott, nagyban
eladó. 468

Turinszky Péter Pasityeva (Tomaseváci) ulica.

Veszünk

1. néhány darab jó állapotban levő új vagy használt fűrészlapot és
2. egy fahasogatógépet.

Bohn M. és Társai
gőztéglagyára Zombolya

436

Meghívó.

A „Vasasok Testvér Köre” Vel. Beeskereken 1920. évi március hó 25-én d. u. 2 órákor a kör rendes helyiségében (Páris-szálló) tartja

rendes évi közgyűlését

melyre a t. tagtársakat tisztelettel meghívja a kör vezetője.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megnyitása.
2. Évi jelentés a kör működéséről.
3. A zárszámadások előterjesztése.
4. Határozathozatal a kellő felmentvények megadásáról.
5. Tisztikar kiegészítése.
6. Esetleges indítványok.

Figyelmeztetés: Az alapszabályok 14. §-a értelmében a tárgysorozatra fel nem vett indítványok csak az esetben tárgyalhatók s hozható róluk határozat, ha azok a közgyűlés napja előtt 8 nappal írásban az elnökhöz benyújtottak.

Zsákok

minden minőségben, ponyvák, kenderzsinegek minden vastagságban, kötelek, szőlő- és kéveköttető fonalak, hálók, hárszati cikkek, pokrócok, szövetek, csomagoláshoz papirzsinegek, zsákzsinegek jutányosan beszerezhetők: 411

Schiff Ábrahám zsák- és ponyvakölcsönzőnél Novisad (Ujvidék), Futaki-utca 26. Telefon 403.

Helybeli gyógyszerárba felvételik

egy laboráns.

Beléphet azonnal. 477

Cím a kiadóhivatalban.

Tükrök, csillárok, női írőasztal, varrógép, rézagy, fiókos szekrény stb. eladó.

Megtekinthető Vojvode Putnika (Alkotmány) ulica 7. sz. a. Csakis délután 2¹/₂—4 óráig.

500 koronát

annak, aki részemre 2 szobát és konyhát szerez március 15-re vagy április 1-ére. 461

Cím a kiadóhivatalban.

Eladó azonnal egy Máv. 52 colos

cséplőszekrény,

8 éves és egy 48 colos Umrath, 6 éves cséplőszekrény, mindkettő gyűrős kenéssel. 467

Epstein gépész, Szerb-Ittebe

6 éves és 3 éves fiam mellé keresek németül és magyarul beszélő

házas fiatal leányt.

Arcképpel ellátott ajánlatot, igényei megjelölésével, kérek címre küldeni.

Szokolay Andorné
igazgatómérnök neje, Kevevára. 469

I. rendű száraz, egészséges bikk

tüzifa kapható

Annau János örökösainél
Telefon 146. Kranszka (Korona) u. Telefon 146.

Chemiai laboratóriumi berendezést,

476
chemiai készülékeket, eszközöket és tárgyakat, desztillációs-, alkoholmeghatározó-, borvizsgálati-, extrakciós-, szárító-, polarizációs- és titrálókészülékeket, areométereket, Mohr-féle fajsúlymérleget, piknométert, centrifugákat, autoclavet, calorimétert, gőzfürdőt, exicatorokat, filterpreseket, keverőkészülékeket, tinkturaprést, viszkozitásmeghatározót, termométereket, analitikai mérleget, sulyorozatot és tudományos praeparátumokat, aetherikus olajokat keres megvételre

dr. Fodor Ottó vegyész Veliki Beeskerek.

A n. 6. közönség b. tudomására hozom, hogy lakatosműhelyemet

Nemanyina (Jenő herceg) ulica és Kara Györgyev (Vásár-ter) trj sarokházban újból megnyitottam. Mindenemü javítást pontosan és szakszerűen végzek.

A n. 6. közönség pártfogásába ajánlva magam: **Kohn Lajos** épület-, mű- és géplakatos.

Ujabb nagymennyiségű

la porcellán-edény,

teljes szortírozás, olesó nagybani áron kapható Csakis viszonteladónak! 457
Nagyobb vételnél franco.

Kérem az árut személyesen megtekinteni!
Klement Ede kereskedő, Bácsföldvár.

Erdős Emil gabonakereskedő vetőmagkereskedése Vel. Kikindán

Bánáti elsőrendű kerti és gazdasági magvak „Mauthner” rendszerű eladása.

Kizárólag elsőrangú gazdaságok vetőmag ajánlatait kérem. — — — — 390

Hirdetések

felvételnek

a

„Torontál”

kiadóhivatalában,

Obilityeva (Zápolya) ulica 1. szám.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 200 K
Félévre 120 K
Három hónapra 60 K
Egy hónapra 20 K
Egyes szám ára 30 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felcélő szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obiliteya (Zápolya)-u. 1. Telefonszám 21.

**MEGJELENIK MINDENNAF, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELELV.**

Veliki Beckerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 59. szám.

Szombat, március 13.

Az ég könnyei

sok-sok monoton, szomoru zizegéssel hullottak erre a tájra a mult esztendő óta. A meleg, kövér humuszból is, amelynek ölében azelőtt aranyszáru kalászkok ringottak, most iszapos, ragacsos vad-vizek fakadnak és lomha terpeszkedés-sel feküsznek el a réteken, szántókon és árva legelőkön. Ameddig a szem ellát sivar és meddő, szintelen, borús tenger köröttünk a föld; hullámok borítják a dűlőket, kacsák uszkálnak a pázsitos utak fölött s a palaszürke ég teríti komor, áthatlan fátyolát a végtelenségre.

A vonat csak dőcög lassan, lomha ritmussal az áradatban s az embernek úgy rémlik néha, mintha Gogoly álmai válnának valóra s bukdácsoló trojkán valami néma áhitattól üzve, árnyaktól kísérve az orosz hőmezőknek akarnánk a szélére jutni. S az árnyak néha meg-elevenednek, emlékeké válnak, tépelődnek és vitáznak. Vajj' mik ezek a könnyek, amelyek előntötték, beborították ezt a dus Kánaánt, a bőségesen termő Bánát vidékét?

A vadvizek terpeszkedő poshadt, falánk hullámai néhol már a vasuti töltés oldalát nyaldossák... Három elemi csapás volt mindig az élet nagy ellensége: a víz, a tűz és az eget ostromló emberi butaság. Valahol messze egy kőszta villám cikázik át a multak árnyain. Sodoma és Gomorra, a vizözön és a bábeli zür-zavar. A három elemi csapás örök stációja, pusztított, gyilkolt, *tabula rasat* csinált, s mégis új lét, fiatal társadalom, egészségesebb generáció sarjadzott a nyomán. A tüzek lángjai végül is ellobbantak, a vizek visszatakarodtak medrükbe, a szelek elbujtak Aeolus barlangjába s felderült, üdén és ragyogóan a megbocsájtó, nevető, csirákat hintő nap-sugár. Csak az eget ostromló emberi butaság nem akarna eltűnni sohasem?

Most a vizek messzefutó, tarajos hátán egyszerre biboros fénysáv támad. A vonat lihegőn-dohogón sietni kezd. A horizont távol peremén szelid hajlásu szivárvány leng és áthidalja a gomolygó, sötét felhőfátyolt. A béke, a termékenység, a jóság e hirnöke új erőt ad a fáradt masinának, amely leküzdi, elhagyja a tenger alatt szunyadó rétek, szántók és legelők sivar oceanját.

Mire a nap diadalmasan előtör ismét száguldó négyes fogatán, varjak káro-gása helyett a pacsirták énekelnek s a békák brekegése után felhangzik a szántó-vetők dala... És az ég könnyei talán elapadnak.

Wilson válasza az adriai kérdés ügyében.

Páris, márc. 11. (J. S. I.) A „Temps“ ismerteti azokat az eszméket, amelyeket Wilson legutóbbi jegyzékében — mint feleletet Millerand és Lloyd George válaszára — a szövetségesekhez intéz. Lloyd George és Millerand Amerikának a következő eljárást ajánlották:

1. Jugoszlávia és Olaszország közvetlen megegyezése.

2. Abban az esetben, ha a közvetlen megegyezés nem jönne létre, akkor Amerika, Anglia és Franciaország közösen megkísérelnék a két félnek a kiegyeztetését.

3. Ha ez a kísérlet is meddő maradna, akkor a londoni szerződést megváltoztatják

Wilson válasza békülékeny tonusu és nem fejez ki olyan óhaját, mintha vissza

akarna vonulni az európai dolgok intézésétől. Ő elfogadja a szövetségesek indítványának két első pontját, hangsúlyozván, hogy igen szívesen írja alá a két félnek közvetlen megegyezését, ha ez a megegyezés nem fog sokban eltávolodni a decemberi megállapodástól. Az albán-kérdést illetően ugyanazon az állásponton van, megőrizni kívánván az albánok jogait, amelyeket a legutóbbi javaslatokban feláldoztak a jugoszlávok javára.

Végül ledönti azt a hipotézist, amely szerint az ő beavatkozása elodázta volna az adriai kérdés megoldását, amelyet ő minél jobban kívánt elintézve látni az európai béke konszolidálásának javára.

A PROTICS-KORMÁNY DEKLARÁCIÓJA.

Páris, márc. 11. (J. S. I.) Az esti lapok a Protics-kormány deklarációjából nagy kivonatokat közölnek. A „Temps“ a külügyi helyzetről szóló egész kormányjelentést közölte.

SZOCIÁLDEMOKRATA KORMÁNY ALAKUL SVÉDORSZÁGBAN.

Stockholm, márc. 11. (J. S. I.) Branting, a svéd szociáldemokrata-párt vezére mandátumot kapott a királytól az új kormány megalakítására.

A BEOGRADI KÜLDÖTTSÉG MASSARYKNÁL.

Prága, márc. 11. Massaryk elnök fogadta Beograd város deputációját, amely értesítette arról, hogy a szerb főváros megválasztotta az elnököt Beograd diszpolgárává és a város egyik utcáját az ő nevére nevezte el. A deputációt Hribár képviselő vezette. (J. S. I.)

KUBÁN A BOLSEVIKIEKHEZ CSATLAKOZOTT.

London, márc. 11. (J. S. I.) A Reuter ügynökség Konstantinápolyból jelenti, hogy az egész kubáni vidék a bolsevikiekhez csatlakozott, akik elfoglalták Jekaterinodot. Az a hír van elterjedve, hogy az angol misszió főnökét, Holman tábornokot, aki Denikin seregéhez volt beosztva, elfogták.

DÁNIA CSATLAKOZOTT A NÉPSZÖVETSÉGHEZ.

Páris, márc. 11. (J. S. I.) Kopenhágából jelentik, hogy a dán parlament egyhangulag elfogadta a kormány javaslatát, hogy Dánia csatlakozzék a népszövetséghez.

ÉLELMISZERHIÁNY OLASZORSZÁGBAN.

Róma, márc. 11. (J. S. I.) Olaszországban nagy élelmiszerhiány lépett fel. E miatt a minisztertanács elhatározta, hogy április hó elsejétől kezdve az élelmicikkeket csakis jegyre lehet kiadni. Bevezetik újból a hústalan napokat. A lakosság között nagy az elégedetlenség.

1600 VAGON CSEH CUKOR JUGOSZLÁVIÁNAK.

Novi Sad, márc. 11. (Ujvidék.) Az S. H. S. állam és Cseh-Szlovákia között egy szerződés jött létre, amely szerint Cseh-Szlovákia 1600 vagon cukrot küld Jugoszláviának és ennek fejében az S. H. S. állam 1800 vagon élelmiszert köteles küldeni Cseh-Szlovákiának. (Zastava.)

HINDENBURG NÉMETORSZÁG ELNÖKJELÖLTJE.

Berlin, márc. 11. Hindenburg elnökjelölése mellett a német jobboldali lapok erősen állást foglalnak. A „Deutsche Allg. Zeitung“ még nem erősíti meg azt a hírt, hogy Hindenburg a jelöltséget elfogadja-e.

Joachim porosz herceg inzultálta a berlini francia katonai misszió tagjait.

A német kormány megbünteti a vétkeket.

Berlin, márc. 11. A vasárnapra virradó éjjelen súlyos összetűzés támadt az Adlon-szállóban Joachim herceg, Albrecht porosz herceg fia és néhány más német vendég, meg a francia misszió négy polgári ruhát viselő tagjai között. Amikor a zenekar a „Deutschland, Deutschland über alles“ játszotta, a francia misszió tagjai, Klein kapitány, két százados és egy attasé ülve maradtak. Joachim herceg, aki már néhány üveg bort ivott, reájuk kiáltotta:

— Felállni vagy kimenni!

Ezt a felszólítást többen megismételték, mivel a franciák nem vették figyelembe, Joachim herceg egy virágvázát, egyesek szerint poharakat, mások szerint egy asztali lámpát dobott a franciák felé.

A közelben álló Platen kapitány is a franciák felé dobta poharát. Erre mintegy jeladásra, a többi vendégek is megtámadták a franciákat és általános verekedés támadt, amelyben a franciák az arcukon megsebesültek és a ruhájukat is letépték róluk. A dulakodásnak végül is a pincérek vetettek véget. Klein kapitány könnyebb sebet kapott.

Ezzel az incidenssel kapcsolatban Joachim hercegnek afférje támadt Metternich gróffal is, aki védelmére kelt a franciáknak és igyekezett lecsendesíteni a zajongó vendégeket. Joachim hercegnek pedig ezt kiáltotta oda:

— Ön akar herceg lenni? Ön és a családja volt Németország szerencsétlensége.

Joachim herceg a szállóból távozóban beszédet mondott a hallban a vendégekhez és kifejezte abbéli reményét, hogy a franciákat rövidesen eltávolítják a szállodából. A hallgatóságból több tiszter élesen kifakadt ellene és igen élesen bírálta a franciákkal szemben követett eljárását, a szálló pincérei pedig másnap, mikor a herceg újra megjelent, nem szolgáltak ki.

A herceg kihallgatása.

Berlin, márc. 11. Joachim herceget és Platen kapitányt a birodalmi hadügyminiszter rendeletére őrizetbe vették.

A herceg kihallgatásakor előadta, hogy már nem emlékszik a történetekre, ő csak ennyit mondott a franciáknak:

— Botrány, hogy ezek az emberek nem állnak fel.

A poharakkal való dobálást is tagadja a herceg, a tanuk azonban terhelően vallanak ellene. A hercegnek különben nem ez az első afférje Klein kapitánnyal. Két hét előtt a herceg Hoffmann tábornokkal a szállóba ment s akkor Klein kapitány véletlenségből meglökte a tábornokot. Joachim herceg akkor is igen erélyesen fakadt ki ellene.

A német kormány sajnálkozását fejezte ki.

Berlin, márc. 11. A Berlinben időző idegen katonai missziók tanácskozássra jöttek össze az Adlon-szállóban. Ez incidens-

ről Klein kapitány azonnal jelentést tett a francia kormánynak.

A német külügyi hivatal az Adlon-szállóban megsebesült személyek állapota iránt érdeklődött és sajnálatát fejezte ki az eset miatt.

Müller miniszter a francia ügyvivő és Nollet tábornok előtt a német kormány sajnálatát fejezte ki, kijelentve, hogy szigorú vizsgálatot indított és hogy a vétkesek megkapják büntetésüket.

Az incidensről félhivatalos jelentést adott ki a Wolffiroda, amely elítéli az affért, ugyancsak elítélőleg nyilatkozik az egész német sajtó is. A „Freiheit“, a független szociálisták lapja azt írja, hogy az ilyen incidensek a monarchista agitációtól átitatott fővárosban hetek óta megfigyelhetők.

A „Vorwärts“ ezt írja: Az esetenek kétségtelenül politikai jelentősége van. A baloldali hullám elült, a jobboldali pedig emelkedőben van.

Bremában is volt incidens.

Brema, márc. 11. (Wolff-ügynökség.) Egyik itteni kaszárnyában március 8-ikán sajnálatos esemény történt. Az ezidőszerint itt tartózkodó entente katonai bizottság részéről, amely olaszokból, angolokból és franciákból áll, 2 magasabbrangu francia tiszt katonai egyenruhában a kaszárnyába ment tárgyalások céljából. Mikor az udvarra léptek, az ott jelenlevő katonák a „Deutschland über alles“-t énekelték. Nagy embertömeg gyűlt erre össze. Mikor a tisztek a kaszárnyából visszatértek, a tömeg feltartóztatta és bántalmazta őket. A rendőrség szétszórta a tömeget, a tiszteket lakásaikba kísérték vissza. A vizsgálatot azonnal megindították.

A MAGYAR POLITIKÁBÓL.

Meghiusult a kormányzó-párt megalakítása. — Friedrich István utlevelet kért. — Kihallgatások Horthynál. — A „Pravda“ interjúja egy magyar szocialistával.

Budapest, márc. 11. A magyar politikai élet ege újra borús. A kormányzó-párt megalakítása megghiúsult.

Haller István és csoportja napok óta azon fáradozott, hogy minél több hivatkozott a fuziónak az agrár-pártban. A cél az volt, hogy az átcsoportosítás révén egységes kormányzati párt alakuljon. Arra számítottak, hogy e két párt zöme egységes program alapján egy táborba tömörül, a párttörések pedig ellenzéki szerephez jutnak. A fuzió akció hátterében Palavicini György örgróf volt. A terv azonban nem sikerült, mert öt agrárpárti képviselő keresztény agrár-pártot akar alakítani, ezzel az agrár-pártban megindult a bomlás, aminek viszont a keresztény-párt módfelett örül.

Friedrich István hadügyminiszterrel érdekes hírt közölnek. Mint állami tisztviselő, utlevelet kért a belügyminiszterium utlevélosztályánál. Hír szerint ki akar vándorolni Magyarországból.

Horthy Miklós kormányzó e héten Vanczák Jánost, a „Népszava“ szerkesztőjét fogadta egyórás audiencián. Utána Palavicini György örgróf volt a kormányzó-nál kihallgatáson.

A beogradi „Pravda“ munkatársa beszélgetést folytatott egy magyar szocialista vezérrel, aki a többek között ezt mondta:

— A magyar szocialisták tragédiája borzasztóan fejeződött be. Néhány évtized munkája megsemmisült. Henderson angol szocialistavezérnek igaza volt, amikor azt mondta, hogy a kommunisták a szocializmus sirásói. Kun Béla és társainak ostobaságán remélem, tanulni fognak a külföldi elvtársak és lehetlenné fogják tenni országaikban a kommunizmust.

Az ententenak el kell felejtetni a háborus évek emlékeit.

Genf, márc. 11. A Daily Telegraph írja március 2-iki számában: Közép-Európa rendjének felborulása a legnagyobb veszedelemmel fenyegeti a világot. Akármilyen személyes érzéssel viselkedik Anglia Németországgal, Magyarországgal és Ausztriával szemben, Európát mégis egyetlen egységnek kell tekinteni. A volt ellenségek hat esztendővel ezelőtt igen fontos termelői és vásárlói voltak az angol kereskedelmi javaknak és munkájuk most is nélkülözhetetlen. Az ententenak el kell felejtetni a háborus évek emlékeit, a volt ellenségeket nyersanyaggal és hitellel kell segíteni, hogy később kivessék a háborus terhekből reájuk eső részt. Az ententenak meg kell akadályoznia a háborunak éhínséggel és forradalmakkal való folytatását, nem a volt ellenségek kedvéért, hanem saját érdekében.

Hírek Novisadból.

Novi Sadban (Ujvidéken) „Dunav“ címen egy szerb nyelvű hetilap jelenik meg. — Néhány nappal ezelőtt Novi Sadban Morgenstern I. bórkereskedésébe börtörtek és az üzletet teljesen kifosztották. A tettéseket Beogradban éppen akkor tartóztatták le, amikor a lopott árut értékesíteni akarták, Atszállították őket Novi Sadba, ahol a rögtönítélő bíróság fog felettük ítélni. Az áru egyrésze megkerült. — A napokban tartották meg Novi Sadban a szezonnyitó footballmérkőzést. Az U. T. K. és az „Apfis“ nevű Novi Sadban időző angol dunai monitor legénysége állott egymással szemben. A mérkőzés eredménye 1:1. Mintegy kétezer nézőközönség előtt folyt le az izgalmas mérkőzés. Az angolok ezuttal a közmondásos „angol hidegvérrel“ egyáltalán felhagytak és a játék hevében bizony éppen az ellenkezőről tettek tanubizonyosságot. — A novisadi izr. hitközség purim alkalmával a hitközség nagytermében jótékony célú purim-bálat rendezett, amely anyagilag is jól bevált. A jövedelemből egy ovodát létesít a hitközség.

A „Trgovicska Novine“-t, az ujvidéki kereskedelmi világ hivatalos közlönyét tulajdonosa partolás hiányában beszüntette. — Az ujvidéki leszerelt katonák — dobrovojcik vasárnap délután fél 9 órakor népgyűlést tartottak, amelyen több százan vettek részt. A gyűlés célja az volt, hogy önálló alkotmányos testületet létesítsenek a Bácska Bánát-Baranya és Szerémség területére Novisad székhellyel, melynek

feladata volna, hogy a dobrovojcik ügyeit igazságosan intéztesse el. A tervezet szerint minden őket érdeklő kérdés, kérelem vagy rendelet először ezen a központon menne keresztül. A gyűlés alkalmával a tervhez 31 baranyai és 1 bácskai község nem csatlakozott. A gyűlésen többen felszólaltak, az egyik indítványára táviratot küldöttek Sándor régenshez és a miniszterelnökhöz, amelyben tiltakoznak az olasz és román imperialista törekvések ellen. A gyűlésen ott voltak a városi hatóság és a város társadalmának vezetői. — A régóta huzódó főispánválság a napokban allitóltag megoldást nyer. A legkomolyabb jelölt az ujvidéki főispáni állásra dr. Adamovics Sándor ügyvéd, volt magyar országgyűlési képviselő. — A gázgyárat, amely már 3 hónapja beszüntette üzemét, a város a gázgyárral kötött szerződés alapján át akarja venni házikézelésbe. A gázgyár nem ismeri el ezen pótszerződés érvényességét azzal a kifogással, hogy ezt a szerződést a szerb megszállás óta kötötték, már pedig Budapesten nem volt joguk egy oly vállalat felett eladási joggal rendelkezni, amely megszállott területen van. A városi hatóság egy bizottságot küldött ki, amely a kérdést megvizsgálja és jelentést tesz a tanácsnak.

HIREK.

Tél a tavaszban. Hivatalosan ugyan még nincs itt a tavasz, de a multkori gyönyörűen napsugaras időjárás már elhitette az embereket, hogy igenis itt van. A télkabátok a zálogházba vándoroltak, zakkóban és hajadonfővel rótták még e hét elején sokan a becskerei utcákat, a fűzfapoéták tavaszi versekkel árasztották el a redakciókat, szóval minden okunk meg volt a nagy örömrre, hogy nem kell már fűtőanyag. Tegnap este azután egy napi esőzés után újra beköszöntött a zord tél. Havazni kezdett és az emberek fázósan burkolóztak télkabát híján a — zálogcédulájukba. Az élelmes fakereskedők, mintha csak megéreztek volna a hideget, elárasztották a lapokat tűzifareklámjaikkal, mert hála Isten, ezerkétszáz-ezeröttszáz koronáért újra lehet fát venni Beeskereken. Aggódva nézzük-lassuk a borus márciusi eget, mikor derül ki ismét, mikor süt reánk újból az élet, erőt adó napsugár...

Am állandó választmány tegnap délelőtt Jankahidácz Zsivó polgármester elnöklésével ülést tartott. A választmány a városi közgyűlést készítette elő, amely a jövő hét keddjén lesz.

Ingatlanforgalom. A veliki becskerei telekkönyvi hivatal ingatlanforgalma az elmúlt hétről a következő volt:

Martinov Lyuba és neje Lyubica megvették özv. Würtz szül. Oppelc Máriától a 2880. ö. sz. házat 58.000 K-ért.

Jenecskov Milán megvette Steyer Ernő és neje szül. Juhász Máriától a 2547. ö. sz. házat 64.000 K-ért.

Vorgity Zsiva megvette Vorgity Szvetozár Cvetától a 1436. ö. sz. házat 23.000 K-ért. Özv. Keppich Sándorné megvette Krizsanits Julesától a 2671. ö. sz. házat 45.000 K-ért.

Radity Kuzmann megvette Martinov Cvetától a 1033. ö. sz. házat 70.000 K-ért.

Weiterschán Józsefné Wagner Paula a cselelve kapott 2420. ö. sz. házat lakáskülönbözet címén fizet 20.000 K-át, Güntner Józsefné Wagner Paulának és megkapja a 2726. ö. sz. házat.

König Dávid és neje szül. Engel Janette megvették Scheinberger József és nejétől a 2881. ö. sz. házat 20.000 K-ért.

Scheinning Gusztáv megvett Glaug Károly és nejétől egy házat és szénakertet 50.000 K-ért.

Eckstein János megvette őgróf Palavicini Árhurtól a 1463. és 1464. ö. sz. házak felét 20.000 K-ért.

Deszpotov Ráda és Kananida Milica megvették Cvejanov Tómatól a 852. ö. sz. házat 80.000 K-ért.

Momirszky Dragolyub megvette Momirszky Mitától a 1202. ö. sz. házat 3000 K-ért.

A Beeskereki Futár, Rehorovszky Jenő heti riportjásága holnap, szombaton a következő tartalommal jelenik meg: Gazdag szegények. (Riport a koldusokról.) — Az orosz hercegnő palacsintát eszik Pancsován. — Ki mit olvas Beeskereken? (Látogatás a könyvkereskedésben.) — Ujságíróból kávéházi muzsikus. (Achim András volt szerkesztője Beeskereken.) — Apuschka és Trinkovits a bálón (Szemléliodések egy becskerei elit mulatságon.) — Lelki maszszázs. Dr. Sarlatán Ede tanácsai bajbajutott férjeknek, asszonyoknak és házibarátoknak.) — Köztünk maradjon!... (Egy férj már informálva van.) — Felhajtás. — Csodabogarák. — Kurländer Antal helyreigazit. — Ötlekek versben. — Szerkesztői üzenetek, közgazdaság, stb. stb. A 16 oldalas lap kapható Mangoldnál, a nagytőzsdében, Kovács cukrászdában, a Kreselüs trafikban, a főteri ujság-bódében és az utcai árusítóknál. Egyes szám ára 3 korona.

Kérelem. A f. hó 12 én, pénteken reggel Zsombolya felől érkező keskenyvágyúny vonatról Beeskereken valaki tévedésből magával vitt egy sárga vászonhuzatos bőr kizitáskát, amelyben többek között mérnöki műszerek is voltak. A tulajdonos felkéri az illetőt, aki a táskát tévedésből magával vitte, hogy azt a Torontál szerkesztőségében jutalomdíj ellenében adja át.

Kirabolnak egy cipőüzletet Verseczen. Verseczről jelenti tudósítók: Verseczen március 9-én éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Lancsin testvérek Ferenc József-teri cipőüzletébe és onnan nagymennyiségű cipőt vittek el. A tettesek a külső lakatot egy feszítővassal fel-feszítették és távozásuk után ismét visszatették, természetesen használhatatlan állapotban. A kár a tulajdonosok bevallása szerint mintegy százezer korona. A rendőrség megejtette a helyszíni szemlét és megállapította, hogy a tettesek nagyjából páratlan cipőket emeltek el és hogy a külső üvegkirakathoz hozzá sem nyultak, holott ott voltak a legdrágább cipők. A detektívek a legszelesebb körben nyomozzák az ismeretlen tetteseket.

Fiókposták Beogradban. Mint a „Demokratija” írja, a főpostán kívül Beogradban újabban fiókposták is megkezdtek működésüket és pedig a beogradi börze épületében (Knez Mihajlo ulica 46.), a Száva mellett (Karagyorgyeva ulica), a Hotel Kraguljevac mellett és a vasuti állomáson az udvari váróterem mellett. A börzei és a szávai fiókpostán a hivatalos órák d. e. 8—11 óra 45 percig és 15—18 óra 30 percig tartanak a levélposta részére, 18 óráig pedig utalvány részére. Az állomás melletti postán a levélposta egész nap működik, az utalvány részére pedig csak 18 óráig.

„Vasasok” olvassák el a hirdetések között levő meghívót a közgyűlésre!

Hatalmas orkán Bécsben. Bécsből jelentik: Bécsben szokatlan nagyerejű orkán dühöngött a napokban. A viharok akkora volt az ereje, hogy kocsikat borított fel, cégtáblákat szakított le. Sok járó-kelő megsebesült. Az orkánnak két emberáldozata van Rövid idő óta ez már a második eset, hogy a vihar ily horderjű volt.

Természetben fizetik a magyar köztisztviselőket. A magyar kormány rendelete adott ki, amelynek értelmében élmiszerekkel látja el a köztisztviselőket. Az élelmiszereket a tisztviselők — fizetésük egy része ellenében — mérsékelt áron kapják. A beszerzési és kedvezményes ár közötti különbözetet a magyar államkincstár viseli. A hivatalos fejadag-megállapítás havonként 8 kiló liszt, 12 kiló burgonya, 80 deka zsir és 80 deka cukor. Egy kiló kenyérliszt 70 fillér, egy kiló burgonya 50 filléres, egy kiló zsir 16 koronás kedvezményes áron jut a tisztviselőkhöz.

Elhunyt festőművész Szinyei Mersé Pál után Jendrassik Jenő festőművész a képzőművészeti társulat helyettes igazgatója halt meg kőkenyesdi birtokán 59 éves korában.

A pápa adománya az osztrák gyermekeknek. A „Neue Freie Presse” írja, hogy XIV. Benedek pápa 30000 drb pamut paplant adományoz az osztrák gyermekek részére. A pápai hírvivő prelátus Ogno Serra 10000 drb pamut-paplannal már megérkezett Wienbe és átadta Piffli kardinálnak elosztás végett. A többi 20000 pamut-paplan megérkezését e hét végére várják, amely vidéki gyermekek között kerül elosztásra.

Bombára akadt ásás közben. Zentáról írja tudósítók: A zentai kath. legényegylet udvarán a legényegylet öreg szolgálja burgonyát akart ültetni. Ásás közben két kézibombában, majd egy láda kézigránátban akadt meg ásója. Nyomban jelentést tett a rendőrségen, amely a veszedelmes jószágot elkobozta.

A Caillaux-pör izgalmas napja. Párisból jelentik: A „Chicago Tribuna” tudósítója jelenti lapjának: A Caillaux-ügy tegnap legérdekesebb fázisát érte el. Jellemző, hogy a tegnap kihallgatott három tanu kizárólag Caillaux háboru előtti tevékenységéről vallott, különben Caillauxnak háboru előtti szerepléséről említés sem történik a vádiratban. A tanuk közül egyedül Jules Cambon vallott Caillauxra kedvezően, aki azt mondotta, hogy Caillaux a berlini kormánnyal annak idején olyan módon folytatta a tárgyalásokat, hogy büszke lehet arra. Viszont Palaclogue szenvedélyesen támadta Caillauxt. Villiam Martin tanu azt mondotta el, hogy Caillaux az agadiri tárgyalások alkalmával megfenyegette a spanyol királyt, hogy az esetben, ha nem enged a francia kormány, visszavonja a spanyol határról a francia titkosrendőrséget s ezzel szabad utat biztosít a spanyol és francia anarchistáknak Madridban. Ugylátszik a szenátorok közt is sokan szimpatikusan hallgatják Caillaux védekezését. A karzat határozottan Caillaux mellett van. Az egyik szenátor a tegnapi ülés után a következőket mondotta az ujságíróknak: — Kétségtelen, hogyha Painlevé bukása után Caillaux ragadta volna magához a hatalmat, becsukatta volna Clemenceaut. Maga Clemenceau mondotta, hogy 1917-ben csak két ember lehetett miniszterelnök. Caillaux vagy én. De mihelyt az egyik miniszterelnök lett, a másiknak el kellett tűnnie a színtérről. „Ha Caillauxra esett volna a választás, bizonyára nem kimélt volna engemet.”

Zsidó ezredek harcolnak a bolsevisták ellen. Verseci tudósítók írja: A Temesvári Hirlap közli, hogy Ukrajnában eddig három zsidó ezred harcol, melyeket Palesztinában alakítottak meg. Az ezredek zsidó tisztet vezetnek. Angol felszerelésük van és ugyancsak angol protekturátus alatt állanak. Még további négy ezredet várnak a frontra.

Elsőrangú tűzifa

vagontételekben is állandóan kapható

Vértés Ármin és Társa fakereskedésében

Motavulyeva (Kazinczy) ulica 4. .: .: Telefon 24.

Fischer Miklós

értési az érdekelteket, hogy eddigi, de még háboru előtti időbeli munkatársát **LUTSCH PÉTER**T nyilvános cégtársul is felvette és az üzletet

Fischer és Lutsch

cég alatt fogjuk tovább folytatni
Üzleti elvünk: a nehéz kereskedelmi viszonyokkal megküzdve, vevőinket szolidan kiszolgálni.

Telefon 74.

Telefon 74.

Karbid nagyban 10 korona.

Nagy választék karbidlámpákban. • Nagymennyiségű la karbidégő. • Cink és horgonyzott vaslemez raktáron. • Patkószőgek kg-ja 25 koronáért. • Műszaki és villamosági cikkek, tömitések és szerszámuk. 341

Fischer Testvérek Novisad, II., Rákóczi Ferenc-ut 15.

Eladó

nagyobb mennyiségű füstölt libahus

Heller Mór

baromfi kereskedőnél
Vel. Becskerek Miletyeva (Tomaseváci) u.

A Lucsics-féle fatelepen

tüzifa

korlátlan mennyiségben

k a p h a t ó.

Keresek két gyermekem mellé

német nevelőnőt,

ki esetleg a francia nyelv oktatására is képes. — Ajánlatok:

Sztojanovics Vazul főszolgabíró, Csene, Torontalm. címre küldendők.

Nagymennyiségű szög

jól szortírozott, nagyban
eladó.

Turinszky Péter Pasityeva (Tomaseváci) u.

Veszünk

1. néhány darab jó állapotban levő új vagy használt fűrészlapot és
2. egy fahasogatógépet.

Bohn M. és Társai

gőztéglagyára Zombolya

Meghívó.

A „Vasasok Testvézi Köre“ Vel. Becskerekon 1920. évi március hó 25-én d. u. 2 órakor a kör rendes helyiségében (Páris-szálló) tartja

rendes évi közgyűlést

melyre a t. tagtársakat tisztelettel meghívja a kör vezetője.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megnyitása.
2. Évi jelentés a kör működéséről.
3. A zárszámadások előterjesztése.
4. Határozathozatal a kellő felmentvények megadásáról.
5. Tisztikar kiegészítése.
6. Esetleges indítványok.

Figyelmeztetés: Az alapszabályok 14. §-a értelmében a tárgysorozatra fel nem vett indítványok csak az esetben tárgyalhatók s hozható róluk határozat, ha azok a közgyűlés napja előtt 8 nappal írásban az elnökhöz benyújtottak.

Zsákok

minden minőségben, ponyvák, kenderzsinegek minden vastagságban, kötelek, szőlő- és kéveköttető fonalak, hálók, hárszati cikkek, pokrócok, szövetek, csomagoláshoz papirzsinegek, zsákszinegek jutányosan beszerezhetők: 411

Schiff Ábrahám zsák- és ponyvakölcsonzónél Novisad (Ujvidék), Futaki-utca 26. Telefon 403.

Helybeli gyógyszerárba felvétetik

egy laboráns.

Beléphet azonnal.

Cím a kiadóhivatalban.

**Tükrök, csillárok, női ír-
asztal, varrógép, rézágy,
fiókos szekrény stb. eladó.**

Megtekinthető Vojvode Putnika (Alkotmány)
ulica 7. sz. a. Csakis délután 2 $\frac{1}{2}$ —4 óráig.

500 koronát

annak, aki részemre 2 szobát
és konyhát szerez március 15-re
vagy április 1-ére.

Cím a kiadóhivatalban.

Eladó azonnal egy Máv. 52 colos

cséplőszekrény,

8 éves és egy 48 colos Umrath,
6 éves cséplőszekrény, mindkettő
gyűrős kenéssel.

Epstein gépész, Szerb-Ittebe

6 éves és 3 éves fiam mellé keresek németül és magyarul beszélő

házas fiatal leányt.

Arcképpel ellátott ajánlatot, igényei megjelölésével, kérek címemre küldeni.

Szokolay Andorné
igazgatómérnök neje, Kevevára.

I. rendű száraz, egészséges bűk

**tüzifa
k a p h a t ó**

Annau János örökösénél
Telefon 146. Kraszka (Korona) u. Telefon 146.

**Chemiai laboratóriumi
berendezést,**

chemiai készülékeket, eszközöket és tárgyakat, desztillációs-, alkoholmeghatározó-, borvizsgálati-, extrakciós-, szárító-, polarizációs- és titrálókészülékeket, areométereket, Mohr-féle fajsúlymérleget, piknométert, centrifugákat, autoclavet, calorimétert, gőzfűdőt, exicatorokat, filterpreseket, keverőkészülékeket, tinkturaprést, viskozitásmeghatározót, thermométereket, analitikai mérleget, súlyszorozatot és tudományos praeparátumokat, aetherikus olajokat keres megvételre

dr. Fodor Ottó vegyész Veliki Becskerek.

lakatosműhelyemet

Nemanyina (Jenő herceg) u. és Kara Györgyev (Vásártér) trg sarkházban újból megnyitottam. Minden nemű javítást pontosan és szakszerűen végzek.

A n. é. közönség pártfogásába ajánlva magam
Kohn Lajos épület-, mű- és géplakatos.

Ujabb nagymennyiségű

la porcellán-edény,

teljes szortírozás, olcsó nagyban áron kapható
Csakis viszonteladókknak!
Nagyobb vételnél frco, frco.

Kérem az árut személyesen megtekinteni!
Klement Ede kereskedő, Bácsföldvár.

**Erdős Emil gabonakereskedő
vetőmagkereskedése Vel. Kikindán**

Bánáti elsőrendű kerti és gazdasági
magvak „Mauthner” rendszerű eladása.

Kizárólag elsőrangú gazdaságok vetőmag ajánlatait kérem. — — — — 390

Hirdetések

felvételnek

a

„Torontál”

kiadóhivatalában,
Obilityeva (Zápolya) u. 1. szám.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.